



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. An materia prima in rebus existat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

titatem quandam incompletam, constituentem, cum materia & forma hominis, hominem, equi, equum &c. At nobis, ut patebit ad finem huius libri magis oppidò placet substantentiam esse entitatem omnino completam, eamve, in qua totus homo v.g. consistat, nec tam esse principium hominis, aut humanitatis, quam esse huius effectum, atque ab ea eiusque partibus, materia scilicet & forma, tanquam à causis intrinsecis manare: non est ergo, quod inter principia naturæ connumeretur, cum potius, ut dictum est, naturæ sit effectus: nisi vero singas, illam simul esse posse effectum naturæ, atque eius principium.



TRACTATUS II.

De materia essentialiter componente corpus naturale.

CAPVT PRIMVM.

An materia prima in rebus existat.



MATERIA prima, iuxta Aristotelem i. Phys. cap. 6. est primum subiectum, ex quo aliquid fit, ut non per accidens insit. Particula illa, primum subiectum, denotat materiam tale subiectum esse, quo aliud antea non sit. Reliquæ definitionis partes significant, materiam esse subiectum formæ substantialis, secumque componentis vnum per se & substantiale, non verò accidentale, aut per accidens.

2. Quam materiam in rerum natura & vniuersitate existere, suaderi præcipue potest, ex irrequieta illa, & perpetua rerum naturalium discordia, & lucta, qua mutuum sibi interitum moluntur: Siquidem ignis v.g. à ligno sibi proximo, & applicato, dispositiones eius naturæ consentaneas abigit, & in eo siccitatem, calorem, aliasque dispositiones contrarias eiusque destructiuas operatur, ut experientia testatissimum est: at non alia de causa, nec alium propter finem, nisi ut à materia prima ligni ligneam formam expellat, & contrà formam ignis in eam imprimat atque introducat: Admittenda igitur est acriter iudicio concedenda in ligno eiusmodi materia, quæ quidem formæ ligni subesse habeat, & tamen formæ ignis & cuiusque alteri possit subesse. Huic argumento vnam aut alteram solutionem apponam; in quarum oppugnatione potissimè sita erit nostræ & communis sententiæ propugnatio.

3. Respondebis ergo primò, luctam illam rerum naturalium non esse propter subiectum substantiale commune, quod aliæ aliis abripere nitantur, sed propter accidens aliquod commune, quantitatem v.g. aut aliud simile. Cur enim estò ignis & lignum materia & forma non consent, porùsque corpora substantia- lia simplicia & compositionis expertia sint, quantitate non gaudeant; & propter huius possessionem inuicem dissidere & inimicari non possint?

4. Contra tamen primò sic arguo. Accidens de vno subiecto adequato & immediato ad aliud etiam tale migrare non potest: at in opposita sententia, transitus ille daretur: ergo, &c. Maior probatur: quia forma substantialis, quæ ratione suæ maioris perfectionis à subiecto absolutior & explicatior est, nihilominus migrare nequit aut transire à subiecto adequato in sub-

iectum adequatum, tamen si à subiecto inadéquato in subiectum inadéquatum transire possit, ut in nutritione humana cernere est: à fortiori ergo accidentalis & imperfectior forma, à subiecto adequato in subiectum adequatum migrare non poterit: Antecedens fide sanctum est, cum Ecclesia transmigrationem animarum de corporibus in corpora contra Pythagoricos condemnarit. Aliter etiam probatur eadem Maior, quia experientia ipsa testatur, calorem v.g. qui manui meæ inest, ab ea auferri, & in alterius manum transferri non posse: quidni ergo vniuersim repugnet cui- cunque accidenti, ut à subiecto adequato in subiectum adequatum possit migrare?

Dices, transitum illum accidentis à subiecto in subiectum adequatum, tum solùm euenire, cum aut subiectum, cui prius inerat, destruitur, & eius loco aliud producit, aut cum subiectum aliquod in locum aliquem transit, quo accidens secum ferre non potest; eique in eodem loco succedit aliud subiectum eiusdem accidentis capax: ut si nostri hemisphærij aër, luce perfusus, atque irradiatus, in aliud hemisphærium, vbi sol nondum illuminare potest, vento agitante feratur; hoc certè in euentu, aër succedens, lucem aëris depulsi poterit in se suscipere: quominus enim possit quid prohibet?

Verum enim, vbi semel transitus ille admittatur, sanè absque fundamento videtur ad solos duos illos euentus adstringi: nec conspicio, cur, eo admissò, calor in pede productus pedem deserere, & ad caput sensim obrepere nequeat. Rursus, lux in euentu adducto infinita penè subiecta adequata mutaret; cum aër aëri in eodem loco succedens, (quæ est venti agitantis celeritas) in quouis ferè instanti sit diuersus. Deinde, cum in adducto casu aër aëri succedit in eodem loco, sanè aër introductus prius natura introducit, quam aër anterior expellatur: pro posteriori autem, in quo intelligitur aër anterior expelli, nondum intelligitur gradus antiquus lucis exiens, & in aère nouo receptus, sed post expulsionem illam eius receptio in nouo aère intelligenda est, si admittatur: quandoquidem ergo pro illo signo, quo expellitur aër anterior, sol nouam lucem producere potest, & pro tunc ut aiunt prior gradus lucis nondum intelligatur existens; non est profectò, cur sol ad ostentationem suæ virtutis denuò ibi non illuminet: nec enim in sole virtus deest, nec in passo capacitas.

Argumentor secundò contra principalem solutionem initio capitis propositam; quia potior ratio est, ut propter alicuius substantiæ communis adeptionem, quam propter accidens aliquod commune tota agentium naturalium lis atque dissidium sit, cum substantia accidenti præstantior sit, & quidem non paruo intervallo: irrationabilis igitur est superior solutio, quæ pugnam agentium naturalium in quantitatem aut aliud accidens commune, non verò in materiam primam, primumque subiectum substantiale refundit. Tertio eandem solutionem impugno, quia igni de nouo producto non est cur noua quantitas suo quasi iure debita non sit, sicuti cuius alij essentia debentur nouæ atque propriæ affectiones: ignis ergo cum ligno minimè decernat, ut ab eo quantitatem auferat, & illam igni conferat.

Quartò demum eandem solutionem confuto, quia dispositiones ab igne in lignum immixtæ in primo instanti quo ignis producit, ad eius productionem disponunt: cur enim tunc determinatè & non ante nec postea ignis producit, nisi quia tunc primum est vltima dispositio ad eius productionem: aut cur, in eo instanti primo, ignis potius quam alia substan-

ria producitur: si, pro priori ad primam productionem ignis, non magis intelliguntur dispositiones igneae, quam earum carentia: At si propter accidens commune, quantitatem videlicet, pugna esset, sane dispositiones ignis, ad primam eius productionem dispo- nere non possent: Ergo, &c. Minor probatur, quia dispositiones illae ultimae, pro priori quo disponunt, aut recipiuntur in ligno: & hoc falsum est; alias ignis in primo instanti productionis ignis simul existeret: aut in igne ad quem disponunt, & hoc etiam falsum est, cum non in illo signo priori sed in alio posteriori ignis existat: aut denique, intelliguntur receptae in accidente illo communi, quantitate videlicet; & de ipsa quantitate idem interrogari poterit; in quo nempe subiecto pro illo priori existat: Nec enim in ligno, quippe quod in illo instanti reali non existit, nedum in illo priori naturae: nec etiam in igne, utpote qui licet in illo instanti reali existat non tamen in illo signo priori dispositionum, sed in alio posteriori: Ex- cepta ergo materia prima, nullum est subiectum, in quo dispositiones ad primam productionem ignis pro priori ad illam existant, atque adeo vel admitti debet materiam primam solam esse causam diffidij inter agentia naturalia, vel praefatae dispositiones ignis v.g. ad eius primam productionem, nequaquam poterunt disponere; quod tamen est euidentissime falsum. Haecenus confutata prima responsio ad nostrum & com- mune argumentum.

Respondebis ergo ad illud secundò, pugnam agen- tium naturalium esse propter locum: quando namque plura corpora simplicia suapte natura completa atque substantialia existere nequeunt in eodem loco, neces- se est, ut cum ignis v.g. de nouo in mundo hoc produ- citur, eo ipso alia substantia corporea v.g. lignum de- struatur, ut ignis eius locum occupet: alioqui esse po- terit ut duo corpora penetrentur, eundemque locum repleant.

10 Sed ne haec solutio placet. Primò, quia si pugna illa est praecise propter locum, & non propter accides aliquod, quod de subiecto in subiectum migret, aut propter subiectum aliquod commune, quod a forma ad formam transeat, sane dispositiones ab igne v.g. in lignum immisae suam destructionem molientur & appetent, quod plane falsum est: Sequela probatur, quia dispo- sitiones illae destructo ligno pereunt nec superesse ei possunt, alias de subiecto in subiectum adaequatum migrarent, quod supra impugnauimus: ubi ergo de- structionem ligni moliantur, in suammet eodem co- natu atque molimine contendunt; nec nisi Cadmea vi- ctoria perdent, pereundo scilicet. Item secundò, si pu- gna bellumque continuum agentium naturalium est duntaxat propter locum, non erit cur ignis lignum tantopere alteret ac disponat: satis enim erit, si in eo- dem loco, quo est lignum, pro priori producat ignis, absque vlla ligni alteratione, aut dispositione, ad hoc, ut pro posteriori signo naturae ad productionem ignis, destruatur lignum, siquidem ambo in eodem loco si- mul esse non sistent: vnde ulterius, non erit cur ad ignis productionem potius lignum, quam quauis alia substantia, quantumvis incombustibilis, perire de- beat.

11 Tertid eadem posterior solutio principalis mihi di- splicet, quia si pugna, qua de agimus, est solummodo propter locum, nihil ligni in igne de nouo producto remanebit: vnde ex ligno non fiet ignis, seu quod per- inde est lignum in ignem minimè conuertetur, quod sensui & experientiae repugnat: sequela autem suade- tur: quia si Deus decernat Angelum destruere, simul- que lapidem producere, sanè ex Angelo non fiet la-

pis, nec Angelus in lapidem conuertetur: non alia ratione, nisi quia nihil Angeli in lapide remanet: si- militer ergo, si nihil ligni remanet in igne, certè li- gnum in ignem minimè conuertetur. Quartò tan- dem, si pugna ignis cum ligno, quod amburibus est pro- pter locum, & non propter accidens aut substantiam communia, quorum alterutrum in ligno antequam destruatur sit, & in igne esse possit; si inquam ita se res habet, certè cum corpora Sanctorum in cinerem & fauillam conuertuntur, nihil Sanctorum remane- bit in cinere: frustra ergo Sanctorum reliquias vene- ramur & asseruamus.

CAPVT II.

Materiam primam in rebus existere ulte- rius probatur.

Hoc argumento, quod sit ordine secundum. Ho- 12
mo est compositum ex anima rationali, & ma- teria prima eius receptiua: eiusmodi ergo materia pri- ma, formae substantialis in se receptae capax, nullo iure in rebus negari potest. Antecedens probatur, tum ex symbolo Athanasij, ubi sic dicitur, *Sicut ani- ma rationalis, & caro unus est homo, &c.* Tum quia in homine est anima rationalis, quam immortalem esse, & extra corpus superstitem manere, fide & ratione certum est: at homo non est sola anima, cum haec spi- ritualis sit & homo corporeus: fieri ergo non potest, quin homo materia prima, & anima rationali, ex aequo constituatur. Tum demum, quia homo per nu- tritionem substantialiter crescit, & augetur, ut expe- rientia patentissimum est, atque adeo partes aliquas substantiae per nutritionem de nouo acquirit: at non acquirit nouas partes animae rationalis, cum haec ex- pers partium sit, ac omnino indiuisibilis: relinquitur ergo, ut solius materiae primae nouas acquirat par- tes; ac proinde homo ex tali materia & anima ratio- nali constat. Et quidem, ubi semel homo materia pri- ma polleat, idem de quouis ente naturali dicendum est: nec enim mortuo homine eius materia perit, cum creetur & incorruptibilis ex consequenti sit; nec etiam substantialiter informis manere potest: necesse igitur est, ut aliam formam substantialem ab humana distinctam statim recipiat, & cum ea aliud ens natu- rale, quod homo non sit, constituat.

Tertium argumentum principale, pro existentia 13
materiae primae in rebus, sic se habet. Ars est amula, & imitatrix naturae: at nullus artifex creatus operari potest, nisi ex praesupposito subiecto; ut experientia testatissimum est; nec enim nisi ex marmore aut aere v.g. statua, nec nisi ex lignis & lapidibus domus vs- quam fieri visa est: similiter ergo nullum agens na- turale operari potest, nisi ex aliquo praeposito subie- cto: sed materia prima exclusa, ac nullatenus in rebus admissa, ignis v.g. ignem ex nullo praesupposito sub- iecto naturaliter produceret: eademque ratione, cae- tera agentia naturalia operarentur. Ergo, &c. Huc spectat, celebre illud Philosophis pronunciatum; *ex nihilo nihil fit*: Huc etiam attinet, quod Sancti Pa- trēs, & Scolastici nostri communiter decernunt, ac pro explorato tradunt; creationem esse actionem so- lius Dei propriam, saltem de facto: quae certè vera non essent, si materia non esset.

Quartum ac postremum argumentum, pro existen- 14
tia materiae primae, huiusmodi est. Nulla substantia earum, quae vi agentium naturalium corrumpuntur omnino annihilatur: annihilatio autem eius solius est,